

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Antonii De Escobar Et Mendoza, Vallisoletani,
Societatis Iesv Theologi, Vniversæ Theologiæ Moralis,
Receptiores Absqve Lite Sententiæ nec-non
Problematicæ Disquisitiones ... Tomus ...**

**Escobar y Mendoza, Antonio de
Lugduni, 1652-1663**

Cap. 13. Circa Sufurationem & Maledictionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80586](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80586)

CAPVT XIII.

Circà Sufurationem & Maledictionem.

PROBL. XXIV.

Licet, & non licet per Sufurationem alium excludere ab amicitia, quam ipse tibi ambis inire cum Principe, (verbi gratia,) narrando tantum aliquos naturales defectus illius, quem intendis excludere.

165
Quæstio
fina

ERRVM est, non licere id agere mediis illicitis, ut fraude, dolo, infamando proximum, seminando odia, aut spoliando fratrem re aliqua, in quam habet ius: tunc enim esset peccatum mortale contra iustitiam. Quid si id agatur, tantum narrando defectus aliquos naturales, aut alios veros, sed non occultos, ex quibus nec sequatur infamia, nec dissolutio amicitie, sed tantum dissolutio illius familiaritatis primariæ, quam cum Principe habebat?

166
Licet qui
dicit.

Licet quidem. Quia amicitia, & familiaritas est bonum gratuitum pendens à libera voluntate amicorum, sicut enim liberum est conferenti bonum gratuitum non conferre: ita tibi licitum erit, seclusa viæ fraude, curare, ut non conferat. Quomodo licet sine vi, & fraude, rogare Petrum, ut testamentum mutet, neque suum constituat heredem. Sic Sotus lib. 5. de iust. quæst. 11. Aragon. 2. 2. quæst. 74. art. 2. Bonac. d. 2. quæst. 6. p. 1. 2. num. 6.

167
Minimè licet.

Minimè licet, sed lethale est peccatum, si aliter in notabile ob id damnum incurrat, aut amittat aliquod bonum ex diminutione talis familiaritatis: veniale autem erit, si res parua sit. Quia quamvis amicitia sit bonum gratuitum, postquam tamen in illam quis admissus est, habet ius, ne illa ab aliquo tertio sine causa, cum damno suo priuetur, sicut pauper habet ius, ne quis impediat eleemosynas, quas quis illi statuit elargiri. Ita Salon 2. 2. quæst. 74. art. 2. post 2. concl. Sayr. in Clavi, lib. 12. cap. 5. num. 5. Azor. tom. 3. lib. 13. cap. 5. quæst. 5. Trull. Decalog. lib. 3. cap. 7. dub. 3. num. 7. & alij.

168
Hoc mihi
probabilius.

Probabilius existimo hoc non licere, sed agentem delinquere regulariter. Quia bonum propriæ utilitatis non est sufficiens ratio honestandi aliquod damnum, & incommodum, quod lethaliter alteri sequatur ex talis familiaritatis imminutione. Dixi regulariter, quia si ab exclusionem illius ex inclusionem propria censetur, merito aliquod bonum maius secuturum, vel ipsi Principi, vel familiæ, vel populo: tum video, posse à peccato excusari. Utilitas enim huiusmodi potest illius utilitati proficere.

PROBL. XXV.

Est peccatum contra iustitiam, & non est peccatum contra iustitiam resistendi obnoxium per susurationem defectus naturales aliquos apertendo, alterum à familiaritate Principis abstrahere.

Dixi Problem. 1. id esse peccatum, quærimus verò, num sit contra iustitiam: Contra iustitiam est. Quia licet amicitia bonum sit gratuitum, tamen postquam quis in familiaritatem Principis est admissus, ius habet, ne illa ab alio sine causa deturbetur. Causa autem iusta non est, se se eo excluso, in Principis familiaritatem ingerere, graui quidem prioris familiaritatis, damno; pluri enim quique ælimat Principis specialem gratiam illam quam diuitias. Sic Salon 2. 2. quæst. 74. art. 1. Azor. tom. 3. lib. 13. cap. 5. quæst. 5. Sayr. in Clavi, lib. 12. cap. 5. num. 5. Trull. Decalog. lib. 12. capite 7. dub. 3. num. 7.

Non est contra iustitiam. Quia amicitia, vel familiaritas specialis illa est bonum gratuitum à libera voluntate Principis pendens: At in re gratuita nullus habet ius, gratis enim confertur: & gratis negari potest. Ita Filliuc. tract. 40. num. 141. & probabile ait esse Trullenchi ubi supra.

Hæc mihi sententia magis arridet. Quia contra iustitiam non est, quod quis sine fraude ac vi commodum cuius est dignus, sibi procuret. Non enim quodlibet damnum, quod ex nostra actione sequitur proximo, est contra iustitiam; sed tantum quando ille in bono, quo priuatur, habet aliquod ius propriè dictum. Unde qui determinatum ad legandum Petro centum, impellit precibus, rationibus, &c. ut sibi illa centum scuta legat: infert quidem Petro damnum illud priuationis centum aureorum; sed contra iustitiam non delinquit, quia nondum Petrus habebat vllum ius in præfata pecunia.

PROBL. XXVI.

Sufurationis peccata differunt, & non differunt specie propter diuersitatem amicitie, quam turbant: verbi gratia, si turbetur concordia inter coniuges, inter patrem & filium, inter fratres, inter sodales, inter amicos.

Non differunt. Quia susuratio per se solum tendit ad mutuam amicitiam tollendam: quod verò amicitia oriatur ex tali, vel tali titulo, per accidens est, ad hoc vitium. Sic Caiet. 2. 2. quæst. 74. Molina tom. 4. tract. 4. d. 25. numer. 4.

Differunt quidem. Quia quando quis susurrando seminat discordiam inter patrem, & filium, (verbi gratia;) & dat filio occasionem odij aduersus patrem suum, illud scandalum habebit speciem diuersam, saltem quantum illud odium filij in patrem intendebat, odium enim in patrem habet circumstantiam speciem diuersam. Ita eminentis Cardinalis de Lugo.

ELSCOBAR
Theol. Mor.
Tom. III. IV.
E. IV.

Secl. II. De Præcepto 8. Problemata. 381.

Lugo meus felici forte mea olim condiscipulus meus, inquam, vel tunc sapientissimus Magister de poenit. d. 6. section. 6. in principio, & 10. 1. de iust. d. 14. section. 1. num. 43.

174
Auctor re-
solvit.

Ego autem sic ex ipso datore questionis satisfactio. Prima sententia, ut admitti possit, limitanda est, ut procedat, de peccato Sufurationis quatenus per ipsum infertur malum suum contra iustitiam, suum contra charitatem illis, contra quos susurratur; si tamen consideretur peccatum illud propterea aliquando includit malitiam scandalum, ob peccandi occasionem, quæ datur ei, apud quem fit susurratio: tunc aliquando diversum erit in specie ob diversam conjunctionem personarum. Quando (verbi gratia,) susurrando quis seminat discordiam inter patrem & filium, & dat occasionem odij filio contra patrem suum, illud scandalum habebit speciem diversam, saltem quando intendebat illud odium filij in patrem. Quare si illud peccatum quis voluit directe in filio, iam ex hoc capite scandalum habebit speciem aliquam diversam scandali ratione. Fateor item, id quod etiam P. Molina fatetur, posse susurraciones specie differre, quando nimirum susurro prævidet, sequi posse non solum detrimentum pacis, & concordie, sed etiam damna circa alia genera bonorum, ut si sequi possint vulnera, homicidia, in bonis fortunæ detrimenta, & similia, ex quorum bonorum diversitate in iustitia susurrations speciem diversam iniuriæ accipiet, & restituendi pro hisce damnis obligationem pariet.

PROBL. XXVII.

Necessario debet, & non debet in confessione explicari malum, quod per maledictionem exoptatum est proximo.

175
Questioni
finis.

Vidimus Sect. I. maledictionem esse, quando alicui malum imprecatur. Plexumque autem habet aliam malitiam adiunctam scilicet contra proximi dilectionem, cui tale malum desideratur. Queritur itaque, num necessario explicandum sit semper malum, quod per maledictionem proximo desideramus?

176
Explicandum
necessario
est.

Explicandum necessario est. Quia diversa specie est optare malum corporis, vel malum spirituale, vel infamiam, &c. Sic Molina lib. 2. de iust. tract. 4. d. 12. num. 3.

177
Explicandum
necessario non
est.

Explicandum necessario non est. Quia maledictiones specie morali non variantur, malum enim desideratum proximo semper opponitur eidem virtuti dilectionis eiusdem. Ita Cardinalis de Lugo de poenit. d. 16. section. 5. & tom. 1. de iust. d. 14. section. 11. numero 195.

178
Hoc mihi
curium.

Hoc mihi verius. Nam peccata odij non variantur in specie morali ex diversitate specifica mali desiderati, quando non desideratur nisi sub ratione generali mali proximi. At peccata quæ specie non distinguuntur, licet intra eandem speciem graviora existant, non sunt necessario in confessione distinguenda: Ergo, Lege Problema. 26.

PROBL. XXVIII.

Quando maledictio est in parentes, in Prælatum, in herum prolata quidem ore solum sine animo: semper est, & non est lethale peccatum.

Semper est lethale. Quia cum in facie maledictio profertur, gravis sit eis iniuria: cum autem in absentia, sed coram aliis iactatur, parit gravis audientibus scandalum: si privatio nullo audiente, ore exprimitur, gravem præfert irreverentiam. Dei enim loco parentes ac Superiores habemus, iactitare autem contra Deum maledictionem vel nullo audiente gravissima est blasphemia, etiam si Deo malum illud non optetur. Sic Molina 10. tract. 4. d. 2. num. 4.

Non semper lethale crimen est. Quia quando in faciem vel nullo adstante, maledictio profertur, haud gravis parentibus, Prælato, hero irrogatur iniuria. Ita Cardinalis de Lugo tom. 1. de iust. d. 14. numer. 196. & alij communiter.

Fatur P. Molina citatus. Quamvis regulariter maledictiones ore solum prolatae sine animo, quod mala illa eveniant, non sit peccatum mortale, nisi forte contineant contumeliam gravem in proximum; id tamen fallit quando maledictio esset contra Deum, esset enim blasphemia gravissima, etiam si non optaretur malum illud Deo idemque puto quando maledictio esset in parentes, in Prælatum; in herum. Hæc Molina sententia, vera quidem semper de maledictione in Deum prolata: de maledictione in parentes, Prælatum, & herum non semper, sed quando in faciem iactatur; in absentia tamen prolata non semper gravis piaculi damnarem, ut quando ex ira quis dicere solet. *Maledicta sis, qua me genuit, sine illo tamen animo, aut desiderio mali in genitricem iam mortuam.* Porro nec caret dubio, quod idem Doctor addit, maledictionem illam, qua quis ex ira se diabolo commendat, etiam si ex corde non proferatur, semper esse mortale peccatum, propter fæditatem rei ipsius. De hoc tamen multum dubio, secluso scandalo, & maxime si nullus adesset qui audiret. Regulariter tamen crediderim cum Card. de Lugo, quod qui verba huiusmodi proferunt apprehendunt in illis gravem deformitatem, quod sufficit ad culpam gravem contrahendam.

PROBL. XXIX.

Maledictiones differunt, & non differunt specie iuxta mala, quæ proximo optamus.

IN Problema. 24. ubiorem expositionem requiro, an Maledictiones specie differant iuxta mala quæ proximo optamus? Differunt quidem. Quia mala à nobis optata differunt specie, & maledictio quælibet pertinet ad speciem.

speciem, ad quam pertinet malum, quod optamus: sicut odium infernum, a quo procedit. Unde si opto homicidium, et homicida: si incendium domus, incendiarius: si bonorum abstractionem, fur: ob idque teneor necessarium ea in confessione explicare. Sic Sayr. in *Clavi*, lib. 1. cap. 5. num. 14. Salon 2. 2. q. 76. a. 1. concl. 1. Filliuc. tract. 40. cap. 5. num. 147. & alij apud ipsos.

183 Non differunt species. Quia omnes maledictiones ex odio in proximum procedunt: odium autem in proximum in quacumque materia semper speciei est eiusdem: quamvis diversa mala optemus, ut mortem, infamiam, &c. sub una enim ratione mali omnia desiderantur, scilicet sub odio in proximum. Ita Ledef. tr. 3. de char. c. 6. concl. 8. T. null. Decal. lib. 1. c. 4. dub. 2. dicto 2. hoc probabile putat. Lege eum lib. 8. cap. 7. dub. 4. num. 2.

184 Idem teneo. Idem teneo. Addiderim tamen, si maledictiones sint atrocissimae, esse in confessione explicandas circa probabilem opinionem asserentium, circumstantias notabiliter aggravantes esse necessario fatendas, ut si desideres condemnationem, seu amissionem spiritualis vitae, aut vitae corporis, aut gravissimam infamiam: ut confessarius melius possit iudicare, ac aptius moderi. Porro iuxta contrariam probabiliorum mihi sententiam sufficere, si quis dicat, se grave malum ex animo proximo impetratum fuisse.

PROBL. XXX.

Qui omnia, aut multa mala simul alteri imprecatur multarum scilicet specierum deformitates tenetur, & non tenetur earum numerum in confessione exponere.

185 Tenetur qui- Idem. Tenetur quidem. Quia maledictiones suam speciem sumunt ab specie mali, quod imprecamur. Ergo si species malorum, quae simul optamus sunt distinctae, necessarium earum numerus erit explicandus. Sic Sayr. in *Clavi*, l. 12. cap. 5. num. 10. Salos. 2. 2. q. 76. sine.

186 Non tenetur. Quia omnes maledictiones sunt speciei eiusdem. Unde qui simul haec imprecationes proferret: *Los diablos rellehen, en los infernos ardas. A mi las puñaladas mueras, Un rayo te abraze, &c.* unicuique gravius quidem peccatum committit, omnes enim moraliter unico actu prolata reputantur: & ei sufficit fateri, in proximum gravem se maledictionem ex corde protulisse. Communiter Doctores. Lege Trullench. probabilem esse hanc sententiam asserentem.

187 Hoc proba- Idem. Idem. Ego existimo esse probabiliorum propter bis indicatum fundamentum, si autem omnes maledictiones eiusdem sint speciei constat haud esse cum simul iactantur uno quidem actu in confessione annumerandas: unum enim peccatum sunt. Sicut unum numero delictum committit, qui eodem actu plura iuramenta falsa, ad aliquam rem confirmandam, proferat: aut qui pluries eodem tempore feminam deosculatur: aut qui pluribus plagis afficit inimicum: aut qui ter pugione Clericum percussit continuatis vulneribus, vnam tantum excommunicationem contrahit, quia unica percussio reputatur. Palao rom. 1. tract. 3. d. 3. punct. 1. n. 5.

Bonac. d. 2. de peccatis, q. 4. punct. 2. num. 1. San-
cius in select. d. 6. num. 1. 2. & 3.

CAPUT XIV.

Circa Iudicium temerarium, & suspensiones.

PROBL. XXXI.

Quando utrinque sunt motiva probabilia, & non est peccatum grave iudicare probabiliter contra personam praestando de eius delicto gravi probabilem assensum.

188 GRAVE peccatum est. Quia detractio, qua existentibus motibus probabilibus ex utraque parte, determinat quis affirmat crimen, seu defectum gravem proximi, gravem continet culpam: Ergo, & assensus interius, quo apud se idem affirmat, etiam gravem culpam continebit. Sic viri docti, quos consului.

189 Non est grave peccatum, sed tantum veniale. Quia existentibus huiusmodi motibus, possumus licite iudicare probabile esse tale delictum, seu possumus iudicare probabiliter in actu signato; parum autem addit supra eiusmodi iudicium, aliud iudicium, quo probabiliter, & cum formidine directe indicetur ipsum delictum: nemo enim valde agere feret, nec tamquam de gravi iactura conquireretur, quod postquam de ipso indicatur reflexe, probabile esse eius delictum, indicetur etiam directe per assensum opinatum ipsum delictum: Ergo ille assensus ad mortalem culpam non sufficit. Ita Card. de Lugo 10. 1. de inst. d. 14. sect. 1. n. 22.

190 Verius hoc longe existimo, & quidquid sit de antecedenti illo pro fundamento prime sententiae appposito, abnego consequentiam. Quia per affirmationem externam absolutam, & determinatam significat quis vilo modo formidinem, vel assensus interni infirmitatem, quam tamen significat, & habet per assensum probabilem internum, quare magis est contra ius proximi detractio illa externa, quam internus assensus. Unde si exterius etiam ille significaret eandem formidinem, dicendo, *Hoc probabiliter ita est: nec aliunde opponeretur iustitiae ex eo, quod defectus oculis absque sufficienti causa publicaretur: posset etiam dici, detractio illam culpam gravem minime continere.*

PROBL. XXXII.

Materia gravis ad hoc, ut iudicium temerarium de illa sit culpa gravis, est, & non est, quando temere iudicamus aliquam culpam mortalem de proximo.

191 Vidimus sect. 1. iudicium temerarium dici, quod sine sufficienti fundamento sit. Porro huius iudicii assignantur plures gradus, qui ad ipsum reducuntur. Primus est dubitatio cum

ELSCOBAR
Theol. Mor.
Tom. III. IV.
E. IV.